

Arkivsak-dok. 25/00380-31
Saksbehandler Johan Martin Mathiassen

Saksgang

Møtedato

Formannskapet

28.05.2026

27/26

Saksframlegg

Forslag til energi- og klimaplan

Kommunedirektørens innstilling:

1. Forslag til energi- og klimaplan for Farsund kommune 2026-2035 med tilhørende handlingsplan 2026-2030 sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn
2. Miljøkravene i energi- og klimaplanen erstatter miljøkravene i innkjøpsreglementet pkt. 10.3.1.

Vedlegg

EKP-Planforslag

EKP - Handlingsplan

EKP - Kunnskapsgrunnlag

Klimaregnskap for kommunens virksomhet

25_00380-21 Innspill - Statsforvalteren i Agder - 18.08.25 583567_1_1

25_00380-19 Uttalelse til planprogram for ny energi- og klimaplan for Farsund kommune
- innspil 581618_1_1

Saken kort fortalt

Revisjon av Energi- og klimaplanen er en prioritert oppgave i kommunal planstrategi 2024-27. Gjeldende plan fra 2009 omfatter alle Listerkommunene, men det er ikke konkrete planer om en interkommunal planrevisjon. Planen utarbeides som en kommunal temaplan

Planen omfatter kunnskapsgrunnlag, planforslag 2026-35 og handlingsprogram 2026-30.

Planen skal:

- bidra til reduksjon av klimagassutslipp
- sikre stabil, energieffektiv og naturvennlig produksjon, distribusjon og bruk av energi
- styrke kommunens og kommunesamfunnets evne til å møte klimaendringer

Planen omfatter kommunen som samfunn og virksomhet, og skal være styrende for kommunal planlegging, myndighetsutøvelse, drift og investeringer på energi- og klimaområdet.

Kommunedirektøren anbefaler at planen sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

Bakgrunn

Revisjon av Energi- og klimaplanen er en prioritert oppgave i kommunal planstrategi 2024-27. Oppstart er satt til 2025, og formannskapet er ansvarlig planutvalg.

Gjeldende plan fra 2009 omfatter alle Listerkommunene, men det er ikke konkrete planer om en interkommunal planrevisjon. Planen utarbeides som en kommunal temaplan.

Planprosessen

Planprosessen har omfattet innhenting av kunnskap og innspill, politiske og administrative dialogprosesser og underveis-avklaringer samt medvirkning fra innbyggerne og næringsliv, og er oppsummert i tabellen nedenfor

Aktivitet	Aktør
Oppstart og vedtak av planprogram	Formannskapet
Innspill til oppstart av planarbeidet	Statsforvalteren og Agder fylkeskommune
Klimaregnskap for kommunens virksomhet	EMISOFT
Rapport med forslag til funksjonsmål for anskaffelser	EMISOFT
Kommunens ambisjonsnivå på klimaområdet	Formannskapet
Medvirkningsprosess om klimagassreducerende tiltak	Alle enhetene i kommunen
Innhentet energikunnskap	Statnett og Glitre Nett AS
Innbyggermedvirkning - Fremtidsverksteder om kraftlinjer og energiplanlegging i Farsund kommune	Universitetet i Agder i samarbeid med Farsund kommune
Pol./adm. dialog om energi- og klimamål	Formannskapet
Medvirkning fra næringslivet	Næringsaktører i Farsund kommune

Formannskapet vedtok i møte 15/5-25 oppstart av planarbeidet og et planprogram som skulle legges til grunn for planarbeidet. I tillegg til oppstart har formannskapet medvirket i planarbeidet gjennom behandlingen av kommunens ambisjonsnivå på klimaområdet og dialog om energi- og klimamålene.

Det er innhentet innspill til planarbeidet fra Statsforvalteren og Agder fylkeskommune.

Innspillene framgår av vedlegg 5 og 6 og er kort oppsummert nedenfor

- Statsforvalteren viser innledningsvis til at tiden til Norge skal bli et lavutslippssamfunn er knapp, og vi trenger derfor et takskifte med utslippskutt og omstilling i alle deler av samfunnet. Det vises til bl.a. til statlige planretningslinjer for klima og energi. Av sentrale områder hvor kommunen i stor grad kan påvirke utviklingen på klimaomstillingsfeltet er arealplanlegging viktig.
- Agder fylkeskommune anbefaler at kommunen vurderer å ta med ressursforvaltning som eget tema i planarbeidet, for eksempel industriell symbiose og sirkulær økonomi. Videre foreslår fylkeskommunen følgende effektmål for planarbeidet:
 - Reduksjon av klimagassutslipp på samfunns- og/eller organisasjonsnivå
 - Økt andel fornybar energi i kommunal energiforsyning
 - Redusert energiforbruk pr. innbygger
 - Klimanøytral kommunal virksomhet innen 2040Fylkeskommunen gjør oppmerksom på det pågående arbeidet med regional plan for grønn industri og energi

Planforslaget

Planforslaget består av:

- Energi og klimaplan 2026-2035
- Handlingsplan med tiltaksbank 2026-2030
- Kunnskapsgrunnlag
- EMISOFT: Klimaregnskap for kommunens virksomhet

Plandokumentene er vedlagt (vedlegg 1-4)

Planen skal:

- bidra til reduksjon av klimagassutslipp
- sikre stabil, energieffektiv og naturvennlig produksjon, distribusjon og bruk av energi
- styrke kommunens og kommunesamfunnets evne til å møte klimaendringer

Planen omfatter kommunen som samfunn og virksomhet, og skal være styrende for kommunal planlegging, myndighetsutøvelse, drift og investeringer på energi- og klimaområdet.

Planens visjon og hovedmål bygger på målene i Regionplanen Lister 2030 og Regionplan Agder 2030.

Visjon:

- Farsund tar en sterk posisjon i det grønne skiftet, og utvikler et robust, naturvennlig og fremtidsrettet samfunn.

Hovedmål:

- Farsund kommune reduserer klimagassutslipp, har en stabil, energieffektiv og naturvennlig produksjon, distribusjon og bruk av energi, og styrker kommunesamfunnets evne til å håndtere et våtere, villere og varmere klima.

Energi- og klimamålene bygger på hovedmålet, delmålene i kommuneplanens samfunnsdel som er relevante for energi og klima, og utfordringene og mulighetene slik de er beskrevet i kunnskapsgrunnlagets kapittel 3 og 4. Mål og strategier framgår av tabellen nedenfor

Tema	Energi- og klimamål	Strategier
Energiproduksjon	Kommunen legger til rette for naturvennlig energiproduksjon som støtter næringslivets energibehov.	Bruke kommunens rolle som planmyndighet til å styre lokalisering av energiproduksjon slik at naturhensynene ivaretas.
Energiforsyning	Kommunesamfunnet har til enhver tid tilstrekkelig og stabil tilgang på energi.	Sikre langsiktig og helhetlig planlegging av energiforsyningen i samarbeid med relevante aktører
Strømnettet	Strømnettet planlegges helhetlig og langsiktig for å minimere naturinngrep og koordinere nye kraftlinjer gjennom kommunen	Styre nettutviklingen gjennom arealplanlegging og tidlig avklaring av traséer.
Reduksjon av klimagassutslipp fra kommunesamfunnet Farsund	I Farsund er direkte klimagassutslipp i ikke-kvotepliktig sektor redusert med 55 % innen 2030 sammenlignet med referanseåret 2017 ¹ I 2035 er direkte klimagassutslipp i ikke-kvotepliktig sektor redusert med 70 % sammenlignet med 2017 ²	Bruke kommunen sin rolle som myndighet og samfunnsutvikler til å legge til rette for reduksjon av klimagassutslipp i hele kommunesamfunnet.

¹ Målet er en tilpasning til Regionplan Agder 2030 hovedmål 1.9, men avgrenset til ikke-kvotepliktige utslipp

² Målet er en tilpasning til klimaloven paragraf 4, men avgrenset til ikke-kvotepliktige utslipp. Referanseåret er det samme som 2030-målet, jf. Regionplan Agder 2030

Reduksjon av klimagassutslipp fra kommunens virksomhet	Kommunen har redusert direkte klimagassutslipp i egen drift med 55 % innen 2030 sammenlignet med 2024 ³	<ul style="list-style-type: none"> Økt fokus på klimagassreduksjon i hele kommunens virksomhet (kommunen som innkjøper, eier/drifter og byggherre) Stille tydelige klima- og miljøkrav i anskaffelser
	Innen 2035 er direkte klimagassutslipp i egen drift redusert med 70 % sammenlignet med 2024 ⁴	
	Kommunen har redusert indirekte klimagassutslipp sammenlignet med 2024	
Funksjonsmål for kommunale anskaffelser (Scope 3) ⁵	Alle vesentlige innkjøp til utstyr og drift skal ha klima- og miljøkrav eller -kriterier innen 2027	Miljøkrav i kommunale anskaffelser
	Øke andel gjenbruk med 30% innen 2030	
	Alle relevante og vesentlige nye kontrakter skal ha klima- og miljøkrav eller -kriterier innen 2027	
	Transport i kommunens leveranser skal som hovedregel være nullutslipp eller fossilfri innen 2030	
Klimatilpasning	Farsund kommune er godt forberedt på et våtere, varmere og villere klima	<ul style="list-style-type: none"> Systematisk arbeid med risiko og sårbarhet Integrere klimatilpasning i all planlegging

Miljøkrav i kommunale anskaffelser

Miljøkravene til kommunale anskaffelser er revidert og flyttet fra innkjøpsreglementet til energi- og klimaplanen. Miljøkravene er gjengitt nedenfor

Innkjøpsvirksomheten i Farsund kommune skal være miljøeffektiv og bidra til omdømmebygging for kommunen som en organisasjon som tar ansvar for miljø og bærekraft.

Farsund kommune skal være en pådriver i offentlig sektor for å sikre bærekraftige anskaffelser. Kommunen skal bidra til å påvirke leverandør- og produktutvikling i en miljøriktig retning.

Energi- og klimaplanen er styrende for hvordan klima- og miljøhensyn ivaretas i kommunale anskaffelser.

1. Alle anskaffelser skal minst oppfylle kravene til klima og miljø i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Ved planlegging av den enkelte anskaffelse skal det tas hensyn til anskaffelsens livssyklus kostnader og miljømessige konsekvenser.
2. Farsund kommune skal tilstrebe kostnads- og miljøeffektive anskaffelser. Det vil si anskaffelser som gir høy grad av behovstilfredsstillelse og samtidig lav miljøbelastning gjennom hele livsløpet.
3. Energi- og klimaplanen skal være styrende for all planlegging og alle investeringer.

³ Målet er en tilpasning til Regionplan Agder 2030 hovedmål 1.9.

⁴ Målet er en tilpasning til klimaloven paragraf 4

⁵ Funksjonsmålene er nærmere beskrevet i energi- og klimaplanen (side 9)

Handlingsplanen

Energi- og klimaplanen skal følges opp gjennom en egen handlingsplan for perioden 2026-30. Handlingsplanen beskriver kommunens prioriterte tiltak for å redusere klimagassutslipp, styrke energisystemet og tilpasse kommunesamfunnet til et endret klima, og skal sikre en helhetlig og effektiv gjennomføring av kommunens energi- og klimaarbeid.

Tiltakene i planen er sortert på energiltak, klimatilpasning og klimatilpasning

- For energi og klimatilpasning beskriver handlingsplanen tiltak/virkemidler og ansvar.
- For klimatilpasning beskriver planen tiltaksområder og ansvar, og en tiltaksbank som inneholder tiltak som er relevante i løpet av handlingsplanperioden. Tiltaksoversikten er ikke uttømmende, og nye tiltak vil kunne tas inn over tid.

Handlingsplanen er basert på at ansvarlig enhet utarbeider forslag til prioriterte tiltak basert på tiltakene i tiltaksbanken i forbindelse med det årlige budsjettarbeidet.

I handlingsprogrammet til økonomiplanen blir det årlig vurdert hvilke tiltak som skal prioriteres for kommende år.

Vurdering

Kommunedirektøren anbefaler at planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn

Økonomiske konsekvenser

Planen legger til grunn en moderat økning i kommunens ambisjonsnivå på klimaområdet slik formannskapet har vedtatt i møte 28/8-25, sak 39/25. Noen av tiltakene i planen vil medføre økte kostnader for kommunen.

Konsekvenser for barn og unge

Planen vurderes å ha overveiende positive konsekvenser for barn og unge gjennom bedre miljøkvalitet, redusert forurensning og et mer bærekraftig lokalsamfunn.

Konsekvenser for klima og miljø

Planen har som hovedmål å redusere direkte klimagassutslipp betydelig, med 55 % innen 2030 og 70 % innen 2035 for ikke-kvotepliktig sektor. Den legger opp til økt bruk av fornybar energi, energieffektivisering og tiltak innen transport, arealbruk og sirkulær økonomi. Dette vil gi en klar positiv klimaeffekt. Samtidig kan utbygging av energianlegg og infrastruktur gi lokale negative konsekvenser for natur og arealbruk, som må håndteres gjennom god planlegging.

Konsekvenser for folkehelse

Planen forventes å gi positive folkehelseeffekter gjennom bedre luftkvalitet, redusert klimabelastning og økt samfunnsrobusthet mot klimaendringer. Tiltak for klimatilpasning vil redusere risiko for helseskader ved ekstremvær.

Konklusjon

Se kommunedirektørens innstilling